יד: שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ויש לו שבח. שהנגזל לוקח הקרקע עם השבח ואינו משלם ללוקח רק היציאה כדין יורד לתוך שדה חבירו שלא ברשות דאם השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה ואותו שבח היתר יקח הלוקח מן הגזלן ומיירי שגנזלה ריקנית: **ושמואל** אמר מעות יש לו. אפילו קנאה שלא באחריות כדפי׳ לעיל[1] וכן משמע דמיירי דומיא דהכיר בה שאינה שלו דלקמן דמיירי על כרחך שלא באחריות כדקאמר שמואל מעות מתנה דאי באחריות אמאי מעות מתנה:

סיפא נמי בגוזל כו׳. מרישא עלמה היה יכול להקשות כדמקשה בסמוך אלא כמה שיכול להקשות משבח גופיה פריך: **תריץ** נמי **בבעל חוב.** כפרק מי שמת (ב״ב דף קנ: ושם ד״ה גוזה) לגה להומיא דאקני קנה ומכר משעבד מהכא דגבי בעל חוב שבח שלא היה בעין בשעת הלוואה ודמי ר״מ היא דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם וא״א ולוכח משמואל דאמר בעל חוב גוזה את השבח ושמואל גופיה הוא דבעי ליה התם דלא אלא למימר דשמואל נמי סבר כר״מ ומבעי ליה אליבא דרבנן דהא כפרק אע״פ (כתובות דף נט.) פסק שמואל כר׳ יוחנן הסנדלר דלית ליה אדם מקנה כו׳ וי״ל דהא דאמר שמואל בעל חוב גוזה את השבח היינו לפי המסקנא דהתם דפשיט דאקני קנה ומכר משעבד אף לרבנן ואם תאמר אדרבה לוכח מהכא דלא משעבד מדלא טריף בע״מ ממשעבדי דטריף לוקח דאין בע״מ ממשעבדי דטריף לוקח דאין לומר דאמר שטרף בע״מ קרקע מן הלוקח קנה המוכר קרקעות ומכרן דא״כ גם השבח יגבה מהנהו משעבדי דגם השבח היה קנוי כיון שכבר טרף הבעל חוב קודם שלקח זה הקרקע וי״ל דמיירי שזה הקרקע עשאו המוכר לבעל חוב אפותיקי ולכך גוזה אותו בע״מ ואע״פ שיש שאר משעבדי אך קשה אמאי דחיק לתווי כפרק מי שמת (ב״ב דף קנ: ושם) הא מני ר״מ היא יעמיד כשעשאו אפותיקי דאז בעל חוב גוזה את השבח היתר כדין יורד לתוך שדה חבירו כדמשמע לקמן או יעמיד בלוקח מן הגזלן וכגון שיש לו קרקע או קנו מידו כדמתרץ לקמן בשמעתין: כשעמד

יכול לחזור בו. אמשהחזיק בה אינו יכול לחזור בו דא״ל חייתא דקטרי סברת וקבלת מאימתי הויא חזקה [2]מכי [3]דייש אמצרי ואיכא דאמרי [4]אפילו באחריות נמי דאמר ליה אחוי טרפך ואשלם לך איתמר המוכר שדה לחבירו ונמצאת שאינה שלו רב אמר יש לו מעות ויש לו שבח ושמואל אמר מעות יש לו שבח אין לו בעו מיניה מרב הונא פירש לו את השבח מהו טעמא דשמואל משום דלא פירש שבחא והכא הא פירש לה או דלמא טעמיה דשמואל כיון דלית ליה קרקע מחזי כרבית א״ל [5]אין ולאו ורפיא בידיה איתמר אמר רב נחמן אמר שמואל מעות יש לו שבח אין לו אע״פ שפירש לו את השבח מאי טעמא דשמואל כיון דקרקע אין לו שכר מעותיו עומד ונוטל איתיביה רבא לרב נחמן [6]אין מוציאין לאכילת פירות [7]ולשבח קרקעות [8]ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם ממשעבדי הוא דלא מפקינן הא מבני חורין מפקינן וקתני מיהא לשבח קרקעות מאי לאו בלוקח מגזלן לא בבעל חוב אי בבעל חוב אימא רישא אין מוציאין לאכילת פירות ואי בבעל חוב בעל חוב מי אית ליה פירי [9]והאמר שמואל [10]בעל חוב גוזה את השבח שבח אין [11]אבל פירות לא אלא פשיטא בגוזל וגנזל ומדרישא בגוזל וגנזל סיפא נמי בגוזל וגנזל מידי אריא הא כדאיתא והא כדאיתא והא לא תני הכי [12]לשבח קרקעות ביצד הרי שגזל שדה מחבירו והרי היא יוצאה מתחת ידו כשהוא גובה את הקרן מנכסים משועבדים ושבח גובה מנכסים בני חורין היכי דמי אילימא כדקתני גזלן ממאן גבי אלא לאו [13]כגון שגזל שדה מחבירו ומכרה לאחר והשביחה א״ל לאו תרוצי קא מתרצת תרוץ נמי בבעל חוב ת״ש לאכילת פירות ביצד הרי שגזל שדה מחבירו והרי היא יוצאה מתחת ידו כשהוא גובה את הקרן מנכסים משועבדים ופירות גובה מנכסים בני חורין היכי דמי אילימא כדקתני גזלן ממאן גבי אלא לאו [14]כגון שגזל שדה מחבירו ומכרה לאחר והשביחה אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שגזל שדה מחבירו [א] מלאה פירות ואכל את הפירות וחפר בה בורות שיחין ומערות [2]בא נגזל לגבות קרן גובה מנכסים משועבדים בא נגזל לגבות פירות גובה מנכסים בני חורין רבה בר רב הונא אמר כגון שנטלוה

מגזלן: **לא כבעל חוב.** שטרפה בעל חוב ממנו בשביל חובו ולא גזולה היתה דהכא ודאי אית ליה שבחא דמכירה מעליתא היא כל זמן הדדר זבין מייני קרקע המכורה לו ולא מחזי כשכר מעותיו: **לאכילת פירות.** ס״ד הא מיירי בשדה שטרפה מליאה פירות מיד הלוקח וחוזר לוקח לגבות מן המוכר ואי בשטרפה בעל חוב מי אית ליה לבע״ח פירות גמורין הממוכרין בקרקע ואינן צריכין לקרקע כלום שיכול לטורפן: **גוזה את השבח.** וכל הקרקע טורף מיד הלוקח כמו שהיא משועבדת ע״י הלוקח: **בגזל וגנזל.** וכגון שגזלה עם פירותיה ומכרה לו ונמי גזלה בלא פירות ומכרה לאחר ועשה בה פירות וטוענן גזל תרעאי אשבח. ומיהו היציאה שהוציא הלוקח יגלם לו הנגזל שהרי מתוך כך הושבחה יותר ואם אין השבח יותר אלא היציאה יתירה נותן לו יציאה שיעיר שבח ודאי: **הא כדאיתא כו׳.** ריש״ל בנגזל וקיבל בבעל חוב ולקמיה מוסיף לה מרישא: **והא לא פני הכי.** בברייתא עלה דהך מתניתין דאין מוציאין דתוקמה בבעל חוב: **והרי היא יוצאה מתחת ידו.** שבית דין מוציאין אותה מידו: **כשהוא גוזה.** לקמיה מפרש לה: **אילימא דקתני.** שלא מכרה גזלן ומידו היא יוצאה בדין: **גזלן ממאן גבי.** ממאן יש לו לגבות וכי מה נתן בה: **והשביחה.** והרי היא בדין יוצאה מתחת ידו של לוקח אלמא אית ליה שבחא ללוקח מגזלן: **שגזל שדה מחבירו ומכרה לאחר והשביחה.** ועשו פירות גמורין ונגזל לוקחה עם פירותיה ואינו נותן אלא יציאה דקאמר אדעתא דשבח וקתני דלוקח מחזר וגוזה מגזלן מן המחוברין: **אמר רבא כו׳.** הא כשהוא גוזה ללו בלוקח קאמר דבשלא מכרה עסקינן וגוזה את הקרן דקאמר בנגזל. וא״ת קרן אמאי גוזה מנכסים משועבדים הרי קרקע לפניו כגון שחפר בה בורות דאפתחה משויה: שנטלוה

יכול לחזור בו. וכשלא נתן מעות: **אינו יכול לחזור בו.** ואפילו לא נתן מעות שהקרקע נקנית בחזקה והמעות על זה מלוה: **חייבא.** שק מלא קטריס: **מכי דייש אמצרי.** מתקן גבולי השדה ומגביהם: **אילא דאמרי אפי׳ באחריות נמי.** לע״ג דקוף קוף עליה הדר אין יכול לחזור בו שהמוכר מעכב עליו ולא מצי אמר הוא הואיל וסופך לשלם לי מעותי השבח דבידי אעכבם: **דאמר ליה אחוי טרפך ואשלם לך.** כשיעמידון (ג) וחכו דדין ויכחוב לך הדיין שטר טורף עלי שבדין טרפהו ממך בשבילי בא ואשלם לך וכל כמה דלא עמדת בדין איני ירא מהם: **שאינה שלו.** שלא היתה של מוכר שהיתה גזולה בידו והנגזל בא ומוציא מיד הלוקח: **יש לו.** ללוקח מן המוכר מעות: **ויש לו שבח.** אם זה השביח את הקרקע בזבל או בגדר קודם שהוציא נגזל מידו גוזה לוקח מן המוכר שבח. ואם תאמר הנגזל יתן השבח שהרי השיבו קרקע משובחת (ד) כגון שגזלה משובחת והכסיפה ביד הגזלן: **שבח אין לו.** לקמן מפרש טעמא: **פירש לו אם השבח.** כשמכרה לו המגה אם יטרפוה מידך אשלם לך את השבח מהו: **כיון דלית ליה קרקע.** הואיל ואין קרקע זו שלו נמלא שאין כאן שום מכר והמעות מלוה אצלו וכשמשלם יותר ממה שנטל אמזי כרבית: **אין ולאו.** אמילה אמר אין ומחזר ואמר ללאו. רפוי היה הדבר בידו שלא היה יודע טעמו של דבר יפה: **לאכילת פירות כו׳.** מפרש להו לקמן: **למזון האשה והבנות.** תנאי כתובה שמקבל עליו את תאנה בביתי ומיתזנא מנכסי וכן הבנות בגן מוקבן דיהוו ליכי מינאי אינון יהון יתבן בביתי ומיתזנן מנכסי עד דתלקחן לגוברין (ה). אין מוציאין לאחד מכל אלו מנכסים משועבדים: **מפני תיקון העולם.** אם אתה אומר יטרפו לקוחות על כך אין לך אדם שלוקח שדה מחבירו דהא אין לך אדם שאין חוב זה מוטל עליו ודבר שאין לו קצבה הוא ואכילת פירות ושבח קרקעות נמי דבר שאינו ידוע הוא ואין הלקוחות יודעין להזהר בכך: **מאי לאו בלוקח שדה מגזלן.** והשביחה וכח נגזל וטרפה חוזר לוקח וגוזה קרן מן המוכר אפילו מנכסים משועבדים שמכר אחר מכירה זו דשטרו של זה קודם שכתב בו אחריות והשבח מנכסים בני חורין ולא ממשועבדים מפני תיקון העולם שהשבח לא היה קנוי בשעת מכירה כשקיבל עליו אחריות אלמא אית ליה ללוקח שבח

בעל חוב גוזה את השבח. אם הקרקע בעל חוב שהיא משועבדת ע״י הלוקח: **בגזל וגנזל.** וכגון שגזלה עם פירותיה ומכרה לו נמי גזלה בלא פירות ומכרה לאחר ועשה בה פירות וטוענן גזל תרעאי אשבח. ומיהו היציאה שהוציא הלוקח יגלם לו הנגזל שהרי אית ליה לבע״ח פירות גמורין הממוכרין בקרקע ואינן צריכין לקרקע כלום שיכול לטורפן: **גוזה את השבח.** וכל הקרקע טורף מיד הלוקח כמו